

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 212. — ŠTEV. 212.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

NEW YORK, MONDAY, SEPTEMBER 11, 1922. — PONDELJEK 11. SEPTEMBRA 1922.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

ZDRAVSTVENO STANJE HARDINGOVE ŽENE

Zdravstveno stanje Mrs. Harding je še vedno zelo kritično. — Operacija bo izvršena le v najbolj skrajnem slučaju.

Washington, D. C., 9. sept. — Tekom današnjega popoldneva ter večera je bilo opaziti nekoliko izboljšanja v zdravstvenem stanju predsednikove žene, soglasno z buletinom, ki je bil izdan ob polosmih zvečer. Zdravniki, ki strežejo bolnici, pa izjavljajo, da je položaj še vedno tako kritičen kot je bil tekom zadnjih osem in štiridesetih ur.

Predsednikov tajnik Christian je danes zvečer objavil, da so vse govorice o operaciji brez vsake podlage, kajti operacija se bo izvršila le v najskrajšem slučaju. Dr. Charles Mayo, ki je na poti semkaj iz Rochesterja, Minn., ni bil poklican, da izvrši operacijo, — je rekel tajnik. — On je star prijatelj predsednika in njegove žene in general Sawyer, osební zdravnik predsednika, ima veliko zaupanje v njegove zmožnosti.

Ob enajstih zvečer je izjavil Christian, da ni opaziti v zdravstvenem stanju predsednikove žene nobene izpremembe in da je upolno znamenje, da se ni obrnilo na slabše.

Mrs. Harding ni padla v nezavest niti za trenutek tekem celodnevnih bolezní, to smatrajo zdravniki za dobro znamenje. Eden izmed redkih obiskovalcev tekem današnjega dne je bil Harry Barker, uslužbenec tajne službe Združenih držav ter posebni stražnik predsednikove žene, ki se zavzema za njega kot mati. — Nič ne skrbi, Harry, — mu je rekla. — Bo že vse dobro.

Predsednik je neprestano ob bolniški postelji svoje žene. Čeprav ni skoro nič spal tekem preteklih noči, je bil danes zopet celi dan poleg nje ter namerava čuti tudi tekem današnje noči.

Kljub številnim znakom izdatnega izboljšanja v splošnem stanju, postaja bolnica v poteku bolezni vedno bolj nervozna. Neprestano grabi odejo, kar smatrajo zdravniki za slabo znamenje.

Med številnimi, ki so se danes oglasili v Beli hiši, je bil tudi prejšnji predsednik Wilson s svojo ženo ter podadmiral Grayson, privatni zdravnik Wilsona.

ANTRACITNI DOGOVOR JE BIL ODOBREN

Odobrenje delegatov iz treh okrajev je bilo soglasno po gniljivem nagovoru predsednika Lewisa. — Može se bodo vrnilli danes na delo. — Predsedstvo je bil prevzel Tomaž Kennedy. — Normalne produkcije ne bo še tako kmalo.

Wilkesbarre, Pa., 10. septembra. — Kompromisni mirovni dogovor v antracitnih premogovnih poljih, katerega sta pretekli teden izposlovala senatorja Pepper in Reed iz Pennsylvanije, da se napravi konec pet mesece trajajočemu prekinjenju obratovanja v antracitnih rovihi, je bil včeraj zvečer soglasno odobren na premogarski konvenciji iz treh antracitnih okrajev, potem ko je pozval John L. Lewis, mednarodni predsednik United Mine Workers delegate, naj odobre dogovor.

Mirovni načrt, na temelju katerega se bo vrnilo jutri nekako 155,000 antracitnih premogarjev na delo s plačilno lestvico kot je bila pravomočna do prvega aprila, ko so premogarji zapustili delo, določa, da bo stal stari mezdni kontrakt pravomočen do 31. avgusta naslednjega leta, ko se bo sklenilo nov dogovor. Novi dogovor pa bo temeljil na dejstvih, ki so ugotovila kongresna preiskava, tikajoča se cele premogarske industrije.

Akeja konvencije je pomenjala zadnji korak k miru. Načrt se natorjev Pepperja in Reeda so sprejeli delodajalec in zastopniki premogarske unije pred enim tednom, a zastopniki delavcev so pri tem stavili pogoj, da mora dogovor odobriti tri-districtna konvencija, soglasno s poslovnikom in pravili premogarske organizacije.

Številnim delegatom so stale solze v oči, in predsednik Lewis, izmučen in izmožgan od dolgega boja, je omagal sredi svojega zaključnega govora na konvencijo. Par minut pozneje so ga morali odvesti z odra. Glas se mu je pričel tresti, solze so mu tekale po licih in moral je prekiniti svoj govor. S par zaključnimi besedami je pozval svoje delavske brate, naj sprejmejo mirovne pogoje.

Solze so tudi tekale po licu Lewisa, ko je omenil svojega očeta, starega majnarja ter navdušenega unionista, kojega vzgledu je sledil tudi sin.

Lewis se je nato umaknil. Njegovi prijatelji so ga odvedli v kot in tam je sedel poglavar več kot 600,000 unijskih premogarjev, ves izmučen in omagan od ene najhujših bitk, kar jih je kdaj vojeval kak unijski voditelj.

Okrajni predsednik Tomaž Kennedy je nato prevzel predsedništvo. Orisal je s par kratkimi

besedami trpljenje Lewisa ter odredil nato glasovanje. Ko so pristali dogovora zaklicali 'Yes' ter ni bilo nikogar, ki bi zaklical 'No', je vprizorila konvencija demonstracijo za svojega mednarodnega predsednika in svoje distriktne uradnike.

Dogovor med premogarji in delodajalec bo podpisan takoj. Premogarji se bodo vrnilli v ponedeljek na delo in produkcija premoga se bo pričela takoj v tako velikem obsegu kot le močijo, čeprav ni pričakovati normalne produkcije pred pričetkom naslednjega meseca.

MATI IN HČI STA SE PONE-SREČILI PRI REŠEVANJU OTROKA.

Buffalo, N. Y., 8. septembra. — Potniški vlak je na nekem križišču v bližini tukajšnjega mesta usmrtil Mrs. Marion Conte in njene dve hčerki, stari tri leta in štiriinajst let.

Mati in starejša hčerka sta stali na eni strani tračnic, ko sta videli mlajšo prihajati proti njima z nasprotni strani. Zakričali sta nanjo, naj se ustavi, ker se bliža vlak, a dete se ni brigalo za to. Mati in starejša hčerka sta nato planili pred vlak, da rešita otroka, a stroj je zadel vse tri ter jih na mestu ubil.

MICHIGANSKA POLICIJA STRAŽI MORILCA.

Ionia, Mich., 8. septembra. — Več sto oseb je navalilo na tukajšnjo okrajno jetnišnico ter zahtevalo od uradnikov, naj jim izroče nekega Johna Liberta, morileca Jessa Lindermanna, katero je zabol. Da preprečijo nasilje, so pomožni šerifi odvedli morilca iz mesta v Grand Rapids. Oblasti so naprosile državni varnostni departament, naj pošlje oddelek državne policije, da prepreči nered, ki bodo privedli morilca pred sodišče.

Linderman in Liberti, oba stara po dvajset let, sta se skregala pri delu.

GRŠKI GOVERNER V SMIRNI ODPSTOPIL.

Carigrad, Turčija, 8. sept. — M. Sterghiadis, grški generalni governer v Smirni je resigniral, ker niso hoteli konzuli zavezniških sil v Smirni ugoditi njegovim prošnji, naj posredujejo na korist Grkov.

ZASLEDOVANJE PRIČE RADI KRIVE PRISEGE.

Marion, Ill., 8. septembra. — Preiskava velike porote glede masakrov v Herrinu je razširila svoj načrt. To se je izvedelo danes, ko je generalni pravdnik objavil, da bo dvignila vladati gotovim pričam obtožbe radi krive prisege. Istočasno se je tudi izvedelo, da se je preiskava polagoma izpremenila v preiskavo glede odgovornosti za izgrede. Velika porota preiskuje, kaj je bilo vzrok, da niso krajevne oblasti nastopile ter poklicale na lice mesta vojaštvo.

ZBOROVANJE AMERICAN FEDERATION OF LABOR V PHILADELPHIJI

Na Labor day se je vršilo v Philadelphiji važno zborovanje izvrševalnega odbora A. F. of Labor. Glavno besedo je imel predsednik Samuel Gompers, katerega vidite v sredi slike. Pri tej priliki je odločno nastopil proti indžunkšnu, katerega je izdal državni pravdnik.

NOVI NAČELNIK IRSKÉ DRŽAVE

William Cosgrave je bil izvoljen načelnikom proste irske države. — Novi predsednik si je takoj izbral kabinet.

Dublin, Irska, 9. septembra. — Dail Eireann se je sestal danes ter soglasno izvolil občinskega svetnika Cosgravea predsednikom ali glavnim ministrom. Navzoč je bil le en nasprotnik angleško-irske pogodbe in še tega so vrgli ven takoj v pričetku postopanja. Bil je to neki Lawrence Ginnell, prejšnji član angleškega parlamenta ter do pred kratkim irski poslanik v Argentini.

Ginnell bi rad izvedel, če se Dail sestaj za celo Irsko ali če predstavlja strankarsko zastopstvo. McNeil, ki je predsedoval, ni hotel odgovoriti, a Ginnell je razgrajal toliko časa, dokler ga niso vrgli ven.

Kakorhitro je bil izvoljen Cosgrave, je objavil novo ministrstvo, ki ni zadelo na noben odpor, z izjemo delavskih zastopnikov.

Tom Johnson, delavski zastopnik, je zahteval ugotovilo glede ministrske politike in dva nadaljnja zastopnika bi rada vedela za usodo dogovora med Collinsom ter de Valero. Slednje vprašanje je ostalo neodgovorjeno, a glede prvega je izjavil general Mulcahy:

— Mi imamo v prvi vrsti in v glavnem pogodbo med Irsko in Anglijo. Nadalje je naša naloga uveljaviti ustavo za našo deželo, soglasno s to pogodbo in med tem časom moramo tudi opravljati delo vladanja te dežele.

HUGHES BO POSVETIL ME- STO SPOMENIKA.

Rio de Janeiro, Brazilija, 8. septembra. — Program misije Združenih držav, kateri načelnik je državni tajnik Hughes, je bil danes kaj lahak. Posvetilji so namreč mesto za ameriški spomenik ter prisostvovali sprejemu, katerega je priredila ameriška kolonija.

SMRTNA KOSA.

Včeraj popoldne je umrla Mrs. Mary Brozović, žena urednika in solastnika "Hrvatskega Lista" v New Yorku. Bolehala je nad petnajst mesecev. Pokopnica je bila stara dvainštirideset let. Pokopana bo v Harrisburgu, Pa. Globoko užaljenemu soprogu naše iskreno sožalje.

FORD HOČE IMETI TREZNE DELAVCE

Izjavil je, da hoče sam izvesti prohibicijo ter da bo odpustil vsakega, ki bo le količkar dišal po pijači. — Delavci kupujejo pijačo v bližini tovarne. — Pijanost je povzročila mnogoštevilne nesreče.

Detroit, Mich., 9. septembra. — Pričenši s ponedeljkom bo vojevala Ford Motor Company agresivno vojno proti zavzivanju vseh opojnih pijač v katerikoli obliki med tisočji svojih uslužbencev.

Informacije, ki so prišle v roke Fordovih uradnikov, kažejo, da se je zveznim in državnim oblastim le deloma posrečilo izvesti in uveljaviti prohibicijo ter preprečiti produkcijo opojnih pijač v Highland Park in Springwells, dveh okrajih, kjer se nahajajo Fordove naprave. V kolikor pridejo vpoštev uslužbenci te kompanije, bo slednja sama izvedla osemnajsti amendment. Metoda, katere se bo poslužila Fordova kompanija, je enostavna, a močna. Delavec, ki bo le količkar dišal po pijači, ki jo bo nosil s seboj ali jo imel na svojem domu, bo enostavno odpuščen.

Henry Ford, ki je znan prohibicionist (a menda le za svoje sužnje) je skrajno odločen v tej zadevi. V zadnjem času so obrnili njegovo pozornost na več slučajev flagrantnega kršenja prohibicijske postave. Izvedel je za kotličke, v katerih neprestano vre, za splošno prodajo žganih in varjenih pijač ter splošno omlaževanje najbolj bedaste postave kar se jih je kdaj uveljavilo.

V številnih slučajih so se zgodile nesreče, ko so prinesli uslužbenci v naprave pijačo. Neki delavec je umrl, potem ko je pil neko brozgo, katero je kupil v bližini River Rouge naprave. Neki nadaljni uslužbenec, ki se je vozil pijan s svojim avtomobilom (moral je biti Ford) je povzročil celo serijo nezdod. Delavec v Fordovih napravah kupujejo surovo žganje, napravljeno iz koruze, rozin in drugega materijala, v neposredni bližini naprav.

Vseu temu je treba napraviti konec, — je rekel oče Ford. — Pričenši s ponedeljkom bo odpuščen vsak, ki bo dišal (ali smrdel) po pijači ali ki bo imel tako pijačo pri sebi ali doma.

Osemnajsti amendment je del temeljne postave te dežele. V kolikor pridejo vpoštev te naprave, se bo ta amendment tudi izvedlo.

Vedno sem nasprotoval vsem oblikam opojnih pijač. Pivo, vino in žganje ni nikdar storilo nobenemu ničesar dobrega, — pač pa povzročilo neizmerno trpljenje in gorja po celem svetu. (V Svetem pismu se pa glasi drugače, in Ford je vendar velik kristijan, seveda s gajžlo v roki.)

NEMČIJA PRIPRAVLJENA NA NEZAPOSLENOST

Namignilo se je, da bo opaziti nenaden preobrat v industriji. — Pomankanje denarja še vedno akutno.

Poroča Ciril Brown.

Berlin, Nemčija, 10. septembra. Prva zlokobna znamenja bližajočega se nezaposlenosti je opaziti v porensko-vestfalskem industrialnem okraju. Dosedaj skoro neznatne številke, tikajoče se krajevnih nezaposlenosti so pričele naenkrat rasti. Še bolj pomembne pa so odredbe, e katerih so pričeli resno razpravljati v uradih velikih in majhnih podjetij. Te odredbe spominjajo na previdnega mornarja, ki sname jadra ter priveže na krov vse premočeno, kadar se pripravlja na velik vihar. Poroča se tudi o zelo značilnem preseljevanju delavcev.

Tekom preteklih mesecev je bilo opaziti po celi Nemčiji veliko oživljenje gradilnih industrij in številni tisoči rudarjev so poskakali bolj prijetnega in dobičakosnega dela v stavbinskih industrijah, vsled česar je pričelo primanjkovati delavcev rovihi. Ti rudarji in premogarji pa se sedaj željno vračajo v rove. V industrijalnih pokrajinah je naenkrat ponehala skoro vsa gradilna ali stavbinska delavnost. Inženirji so spravili načrte za nova poslopja v svoje predale in v številnih slučajih so pustili nedograjena poslopja, katere so že gradili.

V Berlinu in po celi Nemčiji je opaziti še nadalje groteskno pomankanje denarja. Državna banka pravi, da ni to njena napaka, kajti nikdo ni mogel videti vnaprej, da bo poskočilo povpraševanje po papirnatih markah od osemsto milijonov na štiri tisoč milijonov mark na dan. Državna banka obljublja dnevni proizvod štirih tisoč milijonov papirnatih mark od prvega oktobra naprej. Istotako je objavila, da izdeluje plošče za nove bankovce po 500 tisoč mark, ki bodo izšli decembra meseca, da opomorejo finančnemu pritisku, ki se pojavi konec leta.

Kot glavni vzrok pomankanja denarja omenja državna banka dejstvo, da je v preteklih treh tednih cirkulacija denarja skoro popolnoma prenehala. Tekom zadnjih treh tednov ni prihajal papirnat denar nazaj v državno banko. Vzrok tega pa je iskati v splošnem v gromadenju papirnatega denarja ter izvanredno velikih nakupih občinstva, ki se boji, da bo vrednost marke še nadalje padla ter hoče vsled tega izpremeniti svoje papirnatne marke v blago, ki ima stalno vrednost. Gromadenje mark in veliki nakupi pa so bili posledica zadnjega velikanskega pada marke.

v manj kot dveh tednih pretvorjena v tolpo navadnih beguncev. V nekem oficijelnem turskem poročilu se glasi, da so ujeti Turki izza pričetka ofenzive 400 grških častnikov in 10,000 vojakov ter zajeli 500 motornih voz, 350 topov ter en milijon nabojev municije za artilerijo.

Kako zelo je propadla grška morala, je razvidno iz dejstva, da se ni hotel izkreati en bataljon rezervistov, ki je bil na hitro poslan iz Aten. Oddelek Senegalecev, ki je došel včeraj z nekim francoskim transportom, se tudi ni izkreal in sicer radi nekega nespo-rázuma.

Turki so -opustošili celo zaledje Smirne in na tisoče beguncev prihaja v to mesto. Neki turški aeroplan je priletel včeraj nad mesto ter pričel metati letake, v katerih se je proglašalo popolno osvobodjenje Male Azije.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASE- DENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	\$ 1.10	1,000 kron	\$ 3.40
400 kron	\$ 1.45	5,000 kron	\$ 16.50
500 kron	\$ 1.80	10,000 kron	\$ 32.00

Italija in sasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opaziti in Zadr.

50 lir	\$ 2.75	500 lir	\$ 24.00
100 lir	\$ 5.10	1000 lir	\$ 47.00
300 lir	\$ 14.40		

Za pošiljave, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljumo po možnosti se poseben popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in neprilakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dostane poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**GLAS NARODA**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celotno leto (12 mesecev)	\$7.00
Za pol leta (6 mesecev)	\$3.50
Za četrt leta (3 mesecev)	\$1.50
Subscriptions Yearly \$5.00	

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.

Dopolni brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se bingovno pošilja po Money Order. Pri sprejemu krajja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejajo bivalne nasnane, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA

22 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2578

NEW YORK CITY

USTAVNA POVELJA

Izvrševalni odbor American Federation of Labor je odločno nastopil proti ustavnemu povelju, ki je bilo izdano na povelje državnega pravdnika Daugherty-ja.

Izvrševalni odbor sestoji iz sto procentnih ameriških državljanov. Može se sklicujejo na ustavo ter pravijo, da so ustavna povelja nepostavna.

Gompers je moral zavzeti to stališče, dasiravno ga ni prostovoljno zavzel. Članstvo ameriške delavske federacije je izvedlo silen pritisk na izvrševalni odbor. Ničesar drugega ni preostajalo, kot pokoriti se vladajoči sili.

To je vsekakor dobro. Izvrševalni odbor bo moral hoditi po poti, katero je ubral. V bodoče ne bo več mogel igrati dvojne vloge. Napram javnosti je dosedaj nastopal kot lojalni in zvest, dočim je imenoval gotove elemente "brezdomovinske sode".

Člani izvrševalnega odbora se najbrže ne zavedajo posledic svojega dejanja.

Neki newyorški kapitalistični dnevnik je namreč zapisal naslednje:

"Vsak, kdor se skuša boriti proti ustavnemu povelju, je izdajalec svoje domovine".

Kabinet je bil že zdavnaj glede tega vprašanja čisto na jasnem. V prvih dneh štrajka je rekel Hoover, da se bo potreba poslužiti drastične akcije.

Davis in Mellon ter navsezadnje tudi Hughes so bili za nadaljevanje pogajanj, slednjič je pa potegnil Hardingov prijatelj Daugherty na Hooverjevo stran.

Medtem je Hughes poslal z visokega morja par brezličnih "govorov", v katerih zahteva preklic ustavnega povelja.

Njemu se je tudi zahvaliti, da je Harding prisilil državnega pravdnika, da je indžunkšen nekoliko omilil.

Toda Daugherty se ne da tako lahko vgnati v kozji rog.

Danes bo nastopil pred zveznim okrožnim sodiščem v Chicagu ter zahteval, naj se vzdrži določbe ustavnega povelja.

Ta njegov nastop oznanja časopisje na sledeči način: "Oboroženi možje stražijo dokaze, katere je zbrala vlada glede atentatov na železnice. Petintrideset težkooboroženih agentov justičnega departmanta straži dva vagona dokazov, ki jasno pričajo, da so nameravali železničarji splošen atentat na železnice v Združenih državah. Ti dokazi bodo prepričali ameriško javnost o silni nevarnosti, ki preti dobrobiti Združenih držav. Vlada ne bo obtožila stavarjskih voditeljev, pač pa vse osebe, ki so za nadaljevanje štrajka in niso zadovoljne z ustavnim poveljem."

Na ta način bo izpolnjena Daugherty-jeva srčna želja. Po celi deželi se bo vprizoril pogon na nezadovoljnost. Morda bo celo Gompers prišel pod ključ.

Kajti če ne bo prišel, bo to jasen dokaz, da je v službi reakcionarnih elementov ter je dobro plačan za metanje peska v oči.

Temno politično obzorje.

Na konferenci v Londonu bi-jeta predsednika francoske in angleške vlade hude boje zaradi Nemčije in njene plačilne možnosti. Francija, ki je izdala na račun nemške vojne odškodnine nad 90 milijard frankov obveznice za obnovo po vojni opustošenih krajev, se trese pri misli na nemško insolventnost, ker bi izostanek nemške odškodnine pomenil za Francijo nedvomen finančni polom, Anglija pa se zopet boji finančnega propada Nemčije, ker bi izgubila z Nemčijo svojega najboljšega odjemalca.

Za tem bolj na jasnem ležečem vprašanju nemške vojne odškodnine pa se skriva še cela vrsta drugih, mogoče še težjih problemov. Rusija je na daljnem vzhodu dobila diplomatsko bitko. Z Japonci je zadnje čase v dobrih odnosih, na Kitajskem prodira ruski vpliv, in sega že prav sumljivo daleč proti Indiji, Perziji in Mali Aziji. Tu stoji za Anglijo vse kaj drugega na kocki kakor

in vojaške moči. Vsega tega se Francija iz lahko umevnih razlogov boji in zato trdovratno kljubuje vsem angleškim prizadevanjem v korist Nemčije.

Angleži danes francoskega odpora ne morejo zlaht zломiti. -- Francija razpolaga danes s tisoči letal, za katere ne obstoji nikak kanal La Manche več! Ko je zadnje dni v angleškem parlamentu neki poslanec vladno interpeliral zaradi naročila novih 600 letal, je Lloyd George zelo pomembno odgovoril s pogledom na število francoskih letal. Francija ima daleč pod orožjem najsilnejšo armado v Evropi, kakoršne Anglija ne more postaviti na noge čez noč. Morsko moč Anglije pa resno ogroža številno brodogradnja francoskih podmornic. Zato Anglija danes, trenutno ne more nastopiti proti Francozom za Nemčijo, kakor bi hotela, gotovo pa bo iskala novih poti za -- bodočnost. Fakt je, da se Anglija Francije tako boji kakor se je bala pred letom 1914. Nemčije.

Jugoslavija irredenta.**Vojna odškodnina.**

Iz Šempolaja poročajo: Čudno, da se nihče ne oglasi glede sklepanja konfikatorov za vojno odškodnino. Če se povsod "sklepa" tako, kakor pri davčnem oddelku civilnega komisarijata Sežana, lahko zapetimo obnovo. To niso konfikatorji, ampak absolutno diktiranje. Posebno s strankami iz tukajšnje občine se ravna tako, kakor da bi ne bili utrpeli nikake vojne škode in bi bile ponujane odškodnine še previsoke. Evo par slučajev: za škodo na stavbi v predvojni vrednosti 2107 kron se je ponudilo le nekaj nad 1000 lir, čeprav je vladni tehnik sam izjavil, da je bilo v kronah nizko cenjeno. Zelenj. pos. z voj. škodo v 2200 kronah se je dajalo 1400 lir. Enako je komisar pred vojno dobral stoječemu posestu s 4-5 gal živine, ki je razpolagal z različno k hiši in gospodarstvu spadajočo premičnino in katero je večinoma požrla vojna, ponudil za 1200 kron predvojne škode 800 lir, kar je posestnika, ko je videl, kako se baranta z njegovimi žulji, uvažilo v dno duše in je sklenil pustiti rajše vso odškodnino nego sprejeti nizkotno svoto. Takoj nato so mu ponudili 600 lir več. Zakaj in kako je to možno? Čemu tudi, ko se je mož odstranil, pretnja: "danes smo enega kaznovali"! Mar je to kaznilnica ali urad, kjer je vsaka stranka upravičena ščititi lastne interese? Silnihi slučajev je še dosti. Gospoda, ki nam tako ainično režejo vojno odškodnino, naj bi šli med ljudstvo in videli bi, kako sodi o njih. Ljudstvo je izgubilo vsako vero v pravico in zaupanje v državno upravo in ni čudo, če se sklijo opazke, da nas samii (uradniki) uče slepariti. Da, gotovo so dobro poučeni krogi ravnali "praktično", a mi ne vemo tega, temveč zahtevamo le svoje. V nasprotnem slučaju naj se ne zahteva od nas dobrih državljanov! Vsi: župani, poslanci, časopisje itd. naj bi se enotno zavzeli v tem prečem vprašanju in ponovno opozarjali merodajne činitelje na nevarne posledice takega postopanja. -- Prizadeti.

Iz Obrogeva pri Podgradu.

Vsled vojnih in povojnih razmer je v našem sodnem okraju zavladovala v društvenem življenju splošno mrtvilo. Nikake kulturne prireditve, ne petja ni bilo že od 1914. leta sem. Led, ki se je bil na redil, je bil tako trd, da smo z obupom gledali, kdo ga bo skušal prvi prebiti. In evo! Ni to skušalo kako že obstoječe društvo, ampak prvi so se zbudili fantje in dekleta iz naše male vasice. Naprosili so društvo "Prosveto" v Trstu, naj bi čimprej ustanovilo v naši vasi podružnico. "Prosveta" se je odzvala temu pozivu in sklicala sestanek v našo vas. Poslala je kot svoja zastopnika gg. Venturini in Urbančiča, ki sta obširno obrazložila pomen ustanovitve kulturnega društva ter vpliv kulturne izobrazbe. Odveč bi bilo popisovati, kako so bili vsi navzoči, sari in mladi, navdušeni in kako so se zanimali za vsa vprašanja, ki so prišla v razpravo. S prisrčnimi besedami nas je nagovoril tudi naš bivši g. učitelj ter izrazil svoje veselje nad tem, da vidi, kako se država njegovih naukov iz

To pa je za angleško politiko odločilnega pomena. Anglija je dozdaj strla še vsako državo na kontinentu, kakor hitro je začela postajati Angliji nevarna. Tej tradicionalni politiki se Anglija ni odrekla in v angleških listih se čitajo zadnje čase čisto jasni opomini te vrste na francosko javnost.

To so dejstva, ki so vse prej kakor razveseljiva. Prva posledica bo odkrit ali pa tajen angleško-nemško-ruski sporazum, ki bo raztrgal vse dosedanje mirovne pogodbe, ki po izjavah odličnih angleških mož in angleških listov -- to je zelo značilno! -- temelji na laži in na hinavstvu. S padcem mirovnih pogodb pa padejo tudi mednarodno-pravne podlage današnjega polžajja srednjeevropskih držav, ato je razumljivo, da zasleduje današnja pogajanja v Londonu in njihove rezultate ves svet z velikansko pozornostjo, kajti v Londonu se dela danes zopet svetovna zgodovina.

Jugoslavija irredenta.

šole. Nato je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki ima predložiti pravila in urediti vse, da začne društvo poslovati, čim bo od oblasti odobreno. Sestanek je bil številno obiskan. Le po tej poti naprej!

Poskušeni samomor radi bede.

V tržaško mestno bolnišnico so pripeljali v težkem stanju brezposelnega šoferja Josipa Sorrentinija, starega 27 let, stanujočega v Trstu. Našli so ga zastrupljenega z jodidom v Bešketu. Hotel si je vzeti življenje radi bede.

Težka nesreča v Boljuncu.

16-letni dijak Milan Čok in njegova 10letna sestra Senja, stanujoča v Lonjerju št. 121, sta se peljala vz vozom v Boljune. Med potjo, in sicer v bližini Boljuna, se juna je pa konj splašil in začel dirjati. Par minut pozneje se je voz prevrnil. Pri tem je dobil Milan poškodbe na desni rami in na glavi; njegova sestra pa pod desnim očesom. Milan je bil odpeljan z avtomobilom rešilne postaje v mestno bolnišnico, Senja so pa pustili v domači oskrbi.

Stoletnica rojstva dr. Vitezića.

Naši neodrešeni bratje v Juljski Krajini so obhajali dne 24. jul. zlasti za izmučeno Istro znamenit spominski dan: stoletnico rojstva dr. Dinka Vitezića, velikega delavca za narodni preporod Istre

Te presnete pipe!

Tržaška "Edinost" piše: Italijani našega okoličana ne rišejo drugače nego s pipe. To ni nič slabega, saj pipa je dosti bolj civilno orodje nego bomba. Toda, ko poudarjamo ni svojo pravico do svoje pipe, tedaj pa je križ. Te dni je imela gospa A. Prevšek prevzeti neko svoto pri mestnem fizikatu v Trstu. Podpisala je na dotično pobotnico svoje ime v slovenskem pravopisu. Čim je uradnik zagledal pipo nad njenim imenom, je bilo, kakor da bi v urad priletela bomba. Vse je bilo ko koncu, in uradnik se je bolj zanimal za pipo nego za pobotnico in za denar. Fotolajžal se je šele, ko mu je vrla naša žena duhovito razložila, da stvar ni tako huda; saj visi nad tržaškim magistratom velika moralna pipa, ki jo izražata imeni Miheč in Jakec. Uradnik je zbral vse svoje znanje slov. jezika ter zaklical: Pasja pipa!

Ubojstvo nad dijakom.

Iz Oprtja v Istri prihaja vest, da je našel dijak Sirotič tragično smrt na sedaj še nerazjasnjen način. Znano je le, da se je dijak vračal iz Oprtja proti svojem domu na Livadskih brdih. Takoj za njim je šel neki orožnik. Djaka so našli mrtvega, a orožnik pravi, da je nastala smrt vsled nesrečnega slučajja, ker je njemu -- orožniku -- padel revolver ter se pri tem sprožil. Javnost je radi tega dogodka zelo razburjena.

Radi tatvine aretiran

je bil v Trstu Ernest Cobal, star 18 let. Mladenec je ukradel neki služkinji iz žepa kup bankovcev in nato zbežal. Videl ga je Dominik Butkovič in se spustil za njim. Kmalu ga je imel v rokah in ga izročil v varstvo stražnikom.

Peter Zgaga

Kapitalistično časopisje nima nič proti temu, če traja železničarski štrajk še dva meseca ali še dve leti.

Vsak dan objavlja cele kolone oglasov, v katerih iščejo železnice skebe.

Oglasi so dobro plačani. Dober dohodek je pa vse, kar kapitalistični list zahteva. Presneto malo mu je mar, če vozi kaka železnica ali ne.

Denar ni vse na svetu.

To je splošno priljubljena fraza tistih ljudi, ki majo dosti denarja.

Ameriški držav. tajnik Hughes se je podal v Brazilijo praznovati stoletnico brazilske neodvisnosti.

Ko se bo vrnil, bo lahko praznoval uveljavljanje ameriške odvisnosti.

Današnji "New York American" je objavil na prvi strani molitev za zdravje predsednikove žene.

Molitev je naravnost klasična. Njen namen je nasleden in docela prozoren:

— Če bo Hardingova žena ozdravela, bo začel list dokazovati svojim čitateljem, da je njegova molitev pripomogla k ozdravljenju.

Onemu, česar v Washingtonu ne morejo razumeti, pravijo, da je rdeče, boljševisko in komunistično.

V clevelandskih slovenskih listih čitam, da so detektivji zaprili neko žensko, ker je kuhala žganje iz tomatosov.

To je čisto pravilno.

Vsakega, kdor kuha žganje iz tvarine, ki ni namenjena za žganje, naj zadene zaslužen kazen.

Tudi downtownska Marinčka bo prišla enkrat na vrsto.

To je resnična zgodba. Zgodila se je v Alabami.

In ko se je završila, se je vnel naslednji pogovor:

— Torej so zamorca ustrelili?

— Da, farmerjev hlapec ga je ustrelil.

— Ali je bil kaj kaznovan?

— Da, dva dolarja je moral plačati, ker ni imel dovoljenja za nošnje orožja.

Gost se je ozrl na uro in vprašal gospodarja:

— Ali je prav ta ura?

— Znoj imam velike komedije — je odvrnil gospodar. — Razen mene je nihče ne razume. Ko kakega kazaleca na dvanjst, udari petkrat in tedaj vem, da manjka sedem minut do osmih.

Sodnik je rekel obtožencu: — Torej že petkrat ste bili predkaznovani. In vsakokrat po šest mesecev.

— Da, za manj kot za šest mesecev se ne dam zapreti. Se ne izplača.

Prijatelj, ko čitaš oglaš, v katerem se je debelimi črkami zapisano "vse zastoj", bodi oprezen.

Tvoje prizadevanje, da dobiš kaj zastoj — bo vse zastoj.

Židje v Ameriki smejo piti vino v verske svrhe.

Posten kristijan ga pa v železnične svrhe ne sme.

Preveč poljubovanja povzroča srčno bolezen — pravi zdravnik.

Po mojem mnenju nastopi pri zaljubljenih prej srčna bolezen, predno pride do poljubovanja.

Teško vest mora imeti rojak, ki pride iz brooklynske cerkvene občine v newyorško cerkev na osmi cesti z mareljo k spovedi in obhajilu.

— Kaj bo z Avstrijo?

Zdi se, da to vprašanje dela vsem drugim preglaivce, samo Avstriji ne.

Jugoslavanska**Katoli. Jednota**

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PEHRMAN, 923 E. 35th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISILEK, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniške splošne naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslavanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor čeli postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrne na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi: s 8 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.**Spominsko ploščo so odkrili.**

Na rojstni hiši slavnega jugoslovanskega arheologa dona Frana Bulića so odkrili v nedeljo dne 30. julija z velikimi slovesnostmi v Vranjici pri Splitu.

Vagoni za živino.

Iz Beograda se poroča, da je prometno ministrstvo naročilo v Nemčiji potom reparacijske komisije 100 novih vagonov za prevoz živine po jugoslov. železnicah.

Izvoz drv iz Jugoslavije.

Po poročilu ministrstva poljoprivrede je razvidno, da se je iz Jugoslavije v teku tega leta izvozilo 500.000 vagonov drv. Slovenija sama je izvozila 300.000 vagonov.

Produkcija in potreba sladkorja v Jugoslaviji.

Po mnenju strokovnjakov bodo vse jugoslovanske sladkorne tvornice producirale letos kakih 3000 do 3500 vagonov belega sladkorja za domačo uporabo. Ta množina pa seveda nikakor ne zadostuje za domače potrebe. Zato bodo tudi letos morali uvoziti kakih 3000 vagonov iz inozemstva, kar bo stalo -- brez davka -- gotovo pol drugo milijardo kron.

Madžarske vojnoodškodninske do

bave za Jugoslavijo.

Madžarske tvornice vagonov so dovršile te dni popravila 2500 vagonov in 400 lokomotiv za Jugoslavijo. Obenem pa so dobile nova naročila, pri katerih gre zopet za popravilo 2500 vagonov in 400 lokomotiv, kar bo stalo približno 2

Koncentracije italijanskih demokratov in liberalcev proti fašistovski nevarnosti

Italijanske demokratske in liberalne politične skupine stoji pod 6tisom neposredne fašistovske nevarnosti za ves italijanski narod. Demokrate podpirajo proti fašistom klerikaleci, ki so odločni nasprotniki fašistovske zahteve po razpustu parlamenta. Klerikaleci grozijo tudi z demisijsko svojih ministrov. Baje bi v tem slučaju demisijsko imeli trije demokratski ministri. Iz fašistovske časopisja se ni razvidno, kako nameravajo fašisti parirati koncentracijo demokratskih in liberalnih elementov.

Potrebna knjiga za pravilno priučenje angleškega jezika, z nasveti kako postati ameriški državljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.
Drugi del: OBLIKOSLOVJE.
Tretji del: VAJE.
Četrti del: POGOVORI IZ VSAKODANJEGA ŽIVLJENJA.
Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.
Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani, cena s poštnino

\$1

Slovenic Publishing Company
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski pisatelj L. B.

Poslovenil G. P.

51

(Nadaljevanje.)

— Indijanci bodo vendar lahko uganili kaj hočeta.

— To ne škoduje Postrelila bosta svoje spremljevalce ter izginila.

— Kaj takega bi mu ne pripisoval.

— Ne? — je rekel oče Jaguar. — Dosedaj sem molčal, a sedaj vam hočem vse povedati. Z mojim bratom je prav tako napravil. Moj brat je bil gambusino ali prospektor, kot jih imenujejo v Združenih državah. Posrečilo se mu je najti mogočno zlato žilo. Ta gambusino je prišel k njemu, ga umoril na zverinski način ter izginil z zlato. To je pobelilo moje črne lase. Sledil sem temu človeku prav semkaj v Argentino, a ga nisem mogel dobiti v roke. Šele pred kratkim sva se sestala, spoznala drug drugega in sedaj so ure življenja poštna za enega ali drugega.

— Najbrž njegove. — so vzkliknili vsi.

Gostilničar se je vrnil in po zavžitvi večerji so odšli na dvorišče, da izberejo mule. Po preteku nadaljne ure so odjahali ter pustili Sereno, vsega zadovoljnega radi izvrstne kupčije, katero je napravil.

Naslednjega jutra pa so zopet prišli tuji gostje. Vstopila sta namreč dva rdeča oblačena človeka, oborožena od glave do pete. Eden je vprašal takoj:

- Ali ste vi Rodrigo Sereno, senjor?
- Da, — je odvrnil vprašani.
- Potem sva prav prišla. Ali nama morete prodati mule?
- Z veseljem.
- In nekaj prigrizka?
- Kolikor hočete, gospoda.

Ko jima je prinesel zahtevano, je vprašal gostilničar:

- Ali smem izvedeti, če se nameravata ustaviti tukaj v Salti?
- Midva hočeva kupiti mule in to pomenja, da pojdeva naprej, — je rekel Peterček.

- Odkod pa prihajata?
- Iz Tucumana.

— Iz Tucumana? Pa vendar ne s pošto?

— Ne, jahaja sva poštne konje. Iz vašega vprašanja pa je razvidno, da so prišli že preje nekateri in sicer tudi ne s pošto.

— Da. Včeraj je prišla cela družba in predvčerajšnjem dva gospoda. Kam pa nameravata vidva?

— Najprej v Salina del Condor, a ne pozna pot. Ali bi bilo mogoče dobiti tukaj vodnika, kateremu bi človek lahko zaupal?

— Če dobro plačata, ga vama lahko takoj preskrbim. Imam hlapca, ki je bil že enkrat tam ter vaju bo rad vodil.

Poklicali so hlapca in slednji je bil takoj zadovoljen.

Ko sta spravljala provijant v sedla, je vprašal Lenoir gostilničarja:

- Govorili ste o ljudeh, ki so prišli včeraj in predvčerajšnjem sem. Ali jih poznate?
- Seveda. Bili so slavni možje.
- Ali smem vedeti za njih imena?
- Zakaj ne? Prvi večer sta prišla splošno znani Benito Pajaro in njegov prijatelj.
- Gambusina? In oni drugi je bil Perillo, kaj ne?
- Da, bil je on. Ali poznate ta dva gospoda?
- Boljše kot si mogoče mislite. Kdo pa so bili gospodje, ki so prišli včeraj?

Gostilničar se je pomišljal ter konečno vprašal:

- Ali hočeta mogoče za gambusinom?
- Da.
- Ali vesta, kam je šel?
- Zelo dobro.

— Potem se morata podvizati, kajti strašno se mu je mudilo. Še bolj pa se je mudilo včerajšnjim gospodom. Bilo je več kot dvajset in vodil jih je slavni oče Jaguar. Tega pač ne poznata?

— Zakaj ne? Midva spadava k njegovim družbi ter ročeva za njim.

— Kaj? Potem se bosta sestala gambusino in oče Jaguar?

— Uganili ste. Gre namreč za neko zelo zanimivo ter skrajno važno zadevo...

Mali mož je hotel govoriti naprej, a Peterček ga je prekinil:

— Gre namreč za srebrno žilo, katero so baje našli v gorah in sedaj jahajo vsi gospodje na mestu, da se prepričajo, če je kaj vrednega na njej.

— Čestitam, — je rekel Sereno. — Podjetje, katerega se vdeležujeta gambusino in oče Jaguar mora biti dobičkanosno. Priporočita me očetu Jaguarju. Jaz ga obkledujem.

Sedemnajsto poglavje.

NEPRIČAKOVANA SREČANJA.

Kdor pride iz iztoka v Ande ali Kordiljere da dospe v Chile ali Peru, mora preplezati različne stopnje gorovja, ki se razlikujejo med seboj glede višine in podnebja.

Le najbolj izkušen človek sledi lahko poti v gorovju, a tujec se lahko izgubi ter blodi po cele tedne v gorovju, ne da bi prišel naprej.

Tako se je godilo tudi peonu, katerega sta najela v Salti oba Francoza. Bil je preje v gorah v družbi številnih drugih, a se je premalo brigal za posameznosti okolice ter je vsled tega zgrešil pot.

Vsi trije so odšli naprej po napačni poti in nedolgo za tem so srečali nadaljnjo karavano, ki je prihajala z druge strani. Obstajala je iz dveh vodnikov in enega visokoraznega človeka, katerega sta oba vodnika očitno spremljala.

Obe skupini sta se ustavili in Lenoir je spoznal, da je visokorasli mož oče Antonio, ki se je nahajal pri očetu Jaguarju. Ko ga je ves presenečen vprašal, kako je tukaj v Andah mesto v Lini, mu je bankir odgovoril, da so postale razmere v njegovi adoptirani deželi nestalne in da je prodal svojo kupčijo za primerno svoto v namenu, da se vrne v svojo pravo domovino ter tam zaključi svoje dneve.

Ko pa je izvedel, da je Antonio pri očetu Jaguarju, je takoj izpremenil svoj načrt in oba vodnika sta pokazala pravo pot, katero je peon iz Salte zgrešil. Ko je prišel večer, so sklenili prenočiti v neki duplini, ki bi jih varovala pred vetrom. Domnevali so, da so popolnoma varni in valed tega tudi niso postavili nikakih straž...

(Dalje prihodnjik.)

Novice iz Slovenije.

Umrla je

v ljubljanskem Leonisu gđ. Johanna Stanonik, uradnica Živnostenske banke v Trstu.

Tudi smrt navija cene.

Pogrebni zavod v Celju je sedanjim draginjskim razmeram primerno zvišal svoj tarif. Pogreb prvega razreda stane odslej približno 6000, drugega razreda 2500, tretjega razreda približno 900 in četrtega razreda 300 kron.

Pri poštnem uradu Leskovec pri Krškem

se je preuredilo dostavljanje poštinih pošilk po selskem pismenosti tako, da se dostavlja v prvem okraju (Veniše, Gorenja vas, Velika vas, Mali Podlog, Grčiča vas, Veliki Podlog, Jelše, Gorica in Drnovo) vsak ponedeljek, sredo in petek, v drugem okraju (Drnovo, Mrtvice, Breg in Zadovinec) pa vsak torek, četrtek in sobota.

Dva požara v Savinjski dolini.

Na nepojasnen način je nastal ogenj pod kozolecem posestnice vdove Harzič na Gorjakovem pri Kaplji. V sled močnega vetra se je ogenj hipoma razširil še na ostala h gospodstvu pripadajoča poslopja, ki so pogorela do tal. Posestnica Harzič, ki je brez otrok so komaj rešili iz goreče hiše. Na mesto požara je dospela prva požarna bramba iz Kaplje, za njo pa požarne brambe z Gomilkega, Prekopa, Grajske vasi, Sv. Jurja ob Taboru, Kaplje vasi in Latkove vasi. Požarnim baram se je posrečilo obvarovati sosedna poslopja. Medtem, ko je na Gorjakovem gorelo, se je pripravila tudi požarna bramba v Braslovcah, a je ostala doma, ker bi vsled predaljenosti itak prišla prepozno. Ravno se je hotelo članstvo zopet raziti, kar se nenadoma pojavi ogenj tudi v četrto ure ob Braslovč oddaljeni vasi Presejrah. Ogenj je nastal v gospodarskem poslopiju posestnika Čmaka in se hitro razširil na najbližja poslopja. Braslovška požarna bramba, ki je bila vsled "sreče v nesreči" pripravljena, je mogla takoj na pot ter začela omejevati ogenj, ki bi vsled močnega vetra in hude suše mogel postati usodopoln za vso vas. Braslovski požarni brambi sta prišli kmalu na pomoč požarni brambi iz Letuša in Paške vasi. Zjutraj so prispele tudi požarne brambe, ki so se vračale z Gorjakovega. Požarnim baram se je zahvaliti, da se ni zgodila še večja nesreča. V Presejrah so bili po požaru oškodovani štirje posestniki: Čmak, Perger (p. d. Miki), Azman (p. d. Dacur) in v. d. Bredneček. Zgora so 3 gospodarska poslopja, en kozolec in ena uta. Ker je izbruhnil požar v obeh slučajih tako pozno ponoči, se domneva, da je na obeh krajih podtaknila ogenj zlobna roka.

Te dni je napadel v gozdu pri Slatini neki maskiran ropar gozdarja, ki se je sprehajal z dvema damama. Nameril je samokres ter zahteval denar in nakit. Gozdar je bliskoma zgrabil za puško in ustreliš. Ropar se je, zadet v glavo, zgrudil takej mrtve na tla. Njegova identiteta še ni dognana.

Vlom v trgovino.

Neznani zločinci so vlomili v trgovino trgovca Bizjaka, poprej Peteline, v Zgornji Polskavi pri Pragerskem ter odnesli s seboj vse manufakturno blago.

Noč ga je vzela.

Iz Maribora je izginil neki Karol Pitanič, ki se je izdal za trgovca ter je imel tudi v Dravogradu potovalni kinematograf. Na pravil je v Dravogradu in Mariboru mnogo dolgov. Ko so mu mariborska tla postala že prevročja, popihal jo je preko meje.

Koroške novice.

Miljunska tatvina v Porečah.

V vili Wahliss ob Vrbskem jezero je bila te dni izvršena milijunska tatvina. Okraden je bil tamkaj nastanjeni Amerikanec Abraham Brecher, kateremu so tatovi iz zaklenjene sobe odnesli 11 milijonov avstrijskih kron, 20 tisoč nemških mark ter zlatnine v vrednosti 1500 dolarjev. Tatvino je izvršil neki 23letni fant v družbi starejše ženske. Zapustila sta Poreče z D-vlakom v smeri proti Celoveu.

Nesreča s patrono.

Antonija Smole, 17letna hči kočarice iz Presejra pri Ljubljani se je igrala z vojaško patrono, katero ji je prinesla njena mati, ki jo je našla na polju. Naenkrat je patrona eksplodirala ter ji skoro odtrgala vse prste na roki in poškodovala na glavi. Podati se je morala v bolnišnico.

Nesreča pri veselici.

Na veselici požarne brambe v Kamnici pri Mariboru je eksplodirala karbidna svetiljka, ki se je razletela na drobne kosce. Ključavničar Spudž je bil pri tem od nekega kosca tako močno zadet v glavo, da je bil težko poškodovan. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Nesreča ali sločin?

Pri lesni tvrdki Jug v Mariboru zaposleni bivši železniški poduradnik Legša je te dni nemarno

kam izginil. Tvrdka ga je poslala v Varaždin, da dvigne tamkaj pri neki banki večjo svoto denarja in izplača za trdno neke račune. Kakor je banka sporočila, je bila svota res dvignjena, a Legša ni bilo več v Mariboru. Nepojasnjeno je še, je-li se mu je pripetila kakšna nesreča, ali pa je Legša morebiti denar poneveril.

Barne nesgođe.

Rudolfa Jenčiča, kurjača na južni železnici, je v Ljubljani premikajoči stroj tak pritisnil čez život, da je dobil težke notranje poškodbe.

Antonijo Josih, hči posestnika iz Pleš, je griznil domač pes v desno nogo.

Konji so se splašili Francu Šuštaršiču, kmetu iz Hrušice. Padel je raz voza ter dobil težke notranje poškodbe.

Janeza Goloba, delavca v smodnišnici v Kamniku, je zgrabil strgarski stroj za levo roko ter mu jo zlomil.

Vsi so morali v bolnišnico.

Dva roparska napada.

20letni Pavel Dolene je delal pri gostilničarju Fr. Oblaku v Kaleh pri Logatecu skozi 3 mesece. Potem je odšel iz službe. Gospodar mu je odšel v gostilni trimesečno plačo v znesku 6500 kron. To so videli trije neznani moški, najbrže tihotapci. Dolene je potem še nekaj časa popival v gostilni. Proti 11. uri ponoči je odšel nekoliko vinjen iz gostilne proti domu. Na cesti v Kaleh, ob italijanski meji, ga je zahrbtno napadel eden onih moških, ki so sedeli preje v gostilni, in ga podrl na tla. Ker je bil napadenec močnejši, je zgrabil roparja ter mu pokleknil na prsa. Ropar pa je hitro izvlekel iz žepa nož in prerezal Doleneu skoro do kosti obe roki nad komolecem ter mu nato vzel ves denar, kar ga je imel pri sebi, ter hitro zbežal v temno noč. Dolene je klical še nekaj časa na pomoč, nato pa padel v nezavest. Proti jutru so ga našli domačini ter ga spravili na kolo dvor, odkoder so ga pripeljali v javno bolnico v Ljubljani.

Te dni je napadel v gozdu pri Slatini neki maskiran ropar gozdarja, ki se je sprehajal z dvema damama. Nameril je samokres ter zahteval denar in nakit. Gozdar je bliskoma zgrabil za puško in ustreliš. Ropar se je, zadet v glavo, zgrudil takej mrtve na tla. Njegova identiteta še ni dognana.

Vlom v trgovino.

Neznani zločinci so vlomili v trgovino trgovca Bizjaka, poprej Peteline, v Zgornji Polskavi pri Pragerskem ter odnesli s seboj vse manufakturno blago.

Noč ga je vzela.

Iz Maribora je izginil neki Karol Pitanič, ki se je izdal za trgovca ter je imel tudi v Dravogradu potovalni kinematograf. Na pravil je v Dravogradu in Mariboru mnogo dolgov. Ko so mu mariborska tla postala že prevročja, popihal jo je preko meje.

Koroške novice.

Miljunska tatvina v Porečah.

V vili Wahliss ob Vrbskem jezero je bila te dni izvršena milijunska tatvina. Okraden je bil tamkaj nastanjeni Amerikanec Abraham Brecher, kateremu so tatovi iz zaklenjene sobe odnesli 11 milijonov avstrijskih kron, 20 tisoč nemških mark ter zlatnine v vrednosti 1500 dolarjev. Tatvino je izvršil neki 23letni fant v družbi starejše ženske. Zapustila sta Poreče z D-vlakom v smeri proti Celoveu.

Nesreča s patrono.

Antonija Smole, 17letna hči kočarice iz Presejra pri Ljubljani se je igrala z vojaško patrono, katero ji je prinesla njena mati, ki jo je našla na polju. Naenkrat je patrona eksplodirala ter ji skoro odtrgala vse prste na roki in poškodovala na glavi. Podati se je morala v bolnišnico.

Nesreča pri veselici.

Na veselici požarne brambe v Kamnici pri Mariboru je eksplodirala karbidna svetiljka, ki se je razletela na drobne kosce. Ključavničar Spudž je bil pri tem od nekega kosca tako močno zadet v glavo, da je bil težko poškodovan. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Nesreča ali sločin?

Pri lesni tvrdki Jug v Mariboru zaposleni bivši železniški poduradnik Legša je te dni nemarno

HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

ORPESA 30. sept.; 4. nov.
ORBITA 14. okt.; 29. nov.; 10. jan.
ORDUNA 21. okt.; 20. dec.; 31. jan.
Naravnost v Cherbourg, Southampton, Hamburg.

Zaprte kabine. Nobenih posebnih pristojbin.
ROYAL MAIL
STEAM PACKET COMPANY
SANDERSON & SON INC. AGENTS
117 W. Washington St., Chicago, New York
— all kateeriki parobrodni agent. —

To in ono

Orijentalno vprašanje.

Grška vlada poudarja v svojem odgovoru na zavezniško noto, da je nameravala zasesti Carigrad v svojo hitrejšo rešitve orijentalnega vprašanja. Nadalje pripominja grška vlada, da bodo zavezniški oviranjem grške akcije le še bolj zamotali to vprašanje. Končno opozarja entente na nevarnost zavlačevanja kononovljavnega miru, kar bi pomenilo za krščansko prebivalstvo novo gorje in bi ustvarili v orijentu nevzdržen položaj. — Iz Carigrada poročajo, da je tamkajšnje prebivalstvo silno vznemirjeno. Mednarodna policija je morala prepovedati prehod z evropske na azijsko stran, ker so hoteli vsi zapustiti evropski del mesta. Vznemirjenje so povzročile v prvi vrsti razne tendencijsne vesti.

Za Nemce izven Nemčije.

V Kulmbachu se je vršilo zborovanje inozemskih Nemcev, na katerem je prečital bivši konte admiral Seebohm apel na celokupni nemški narod. Apel vsebuje med drugim: Sovinstični elementi v raznih državah so pričeli močno ofenzivno proti nemškimi šolam, društvom, knjižnicam in časopisom. Tisočere nemške šole so kljub določbam o varstvu nemških manjšin v inozemstvu izginile zlasti v onih vzhodnogovornih državah. Ostale šole so v nevarnosti. Apel zaključuje s prošnjo, naj bi vsi Nemci brez razlike podpirali društvo za ohranitev nemstva v inozemstvu. Konec leta 1921 je imelo društvo 360.000 članov ter je izdalo za podporo nemških šol v inozemstvu okoli 3 milijone mark. Na zborovanju o tudi z žalostjo konstatirali, da živi sedaj 40 milijonov Nemcev izven mej nemške države.

Neva papeževa akcija.

Kakor poročajo iz vatikanskih krogov, namerava izdati papež v najkrajšem času encikliko, v kateri bi označil mejo med politiko in vero. Nadalje bo papež pozval vse narode, naj delujejo za obnovo miru in s tem preprečijo katastrofo Evrope.

Koliko časa se rabi, da se pretvori les iz debela v šasniški papir.

Lastnik neke papirne tovarne v Harzu je dal, kakor poroča list "Der Papierfabrikant", pred nekaj dnevi zjutraj ob 7.35 v gozdu blizu svoje tovarne posekati tri drevesa, katerim se takoj sneli lubje in jih oddali v lesno tovarno. Ta tri drevesa so bila v tekočo lesno maso tako hitro izpremenjena, da je ob 9.39 že prišel iz stroja prvi zavojev papirja za tisk. Torej se je potrebovalo od posekanja dreves do izgotovitve papirja samo 2 uri in 4 minute. Papir so odpeljali z avtomobilom v 4 km oddaljeno tiskarno nekega dnevnika in tam se je takoj pričelo s tiskanjem. Ob 11. dopoldne so že prodajali in čitali po ulicah časopis, tiskan na tem papirju. Tako je trebalo samo treh ur in 25 minut, da so se predložila občinstvu najnovejša poročila na papirju iz dreves, po katerih vejah so ptički prepevali še svojo jutranjo pesem.

Kje je JOSIP KLOBUČAR? Pred 15. leti je bival na 3017 — 20. Street v San Francisco, Cal. Prosim rojake, ki vedo zanj, da mi javijo njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi. — Anton Bukovac, 9021 Greenbaw Avenue — South Chicago, Ill.

Brezplačno.

Kdor naroči kake knjige, prejme nam knjižice

"NOVA POSTAVA"

za posameznike delavce v Pennsylvaniji

Brezplačno, dokler nam zaloga ne pade.

— SLOVENIC PUBLISHING CO. — New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

13. septembra:
Paris, Havre; York, Bremen;
Fret Garfield, Cherbourg in Bremen.
14. septembra:
Rochambeau, Havre.
Manchuria, Cherbourg in Hamburg;
Conte Rosso, Genova; Mount Clinton, Cherbourg in Hamburg.
15. septembra:
La Lorraine, Havre; Majestic, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Orduna, Hamburg.
16. septembra:
New Amsterdam, Boulogne; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
17. septembra:
Resolute, Hamburg.
Berengaria, Cherbourg.
18. septembra:
France, Havre.
Pres. Monroe, Cherbourg.
21. septembra:
St. Paul, Cherbourg in Hamburg; Wuerntenberg, Hamburg.
22. septembra:
George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kronprinz, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Cretic, Genova.
23. septembra:
Seydlitz, Bremen.
Mauretania, Cherbourg.
27. septembra:
President Adams, Cherbourg; Seydlitz, Bremen.
28. septembra:
Mount Clay, Cherbourg in Hamburg.
30. septembra:
Rotterdam, Boulogne.
1. oktobra:
Pres. Fillmore, Cherbourg; Orpesa, Cherbourg in Hamburg; Lafayette, Havre; Homeric, Cherbourg; Lapland, Cherbourg.
2. oktobra:
Sierra Nevada, Bremen.
3. oktobra:
Aquitania, Cherbourg; Reliance, Cherbourg in Hamburg.
4. oktobra:
Pres. Van Buren, Cherbourg; Paris, Havre.
5. oktobra:
Caronia, Cherbourg in Hamburg; Monoglia, Cherbourg in Hamburg; Bayern, Hamburg; Giulio Cesare, Genova.

7. oktobra:
America, Cherbourg in Hamburg; Majestic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne.
10. oktobra:
Berengaria, Cherbourg.
11. oktobra:
Pres. F. D. Roosevelt, France, Havre, Hannover, Bremen.
12. oktobra:
Susquehanna, Bremen; Mount Carroll, Hamburg; Taormina, Genova.
14. oktobra:
La Lorraine, Havre; Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Flindland, Cherbourg; Arabic, Genova; Belvedere, Trst.
17. oktobra:
Mauretania, Cherbourg; Resolute, Cherbourg in Hamburg.
18. oktobra:
Fret Garfield, Cherbourg.
19. oktobra:
L'ochambeau, Havre.
21. oktobra:
Homeric, Cherbourg; La Savoie, Havre; Zealand, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen; New Amsterdam, Boulogne; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Wilson, Trst.
24. oktobra:
Aquitania, Cherbourg.
25. oktobra:
Pres. Monroe, Cherbourg; York, Bremen.
26. oktobra:
Tuscania, Genova; America, Genova.
28. oktobra:
Lafayette, Havre; Majestic, Cherbourg; Kronprinz, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Conte Rosso, Genova.
31. oktobra:
Berengaria.
1. novembra:
Paris, Havre.
7. novembra:
Colombo, Genova.
11. novembra:
Argentina, Trst.

French Line

Hitra služba v Jugoslavijo.

PARIS 13. septembra
ROCHAMBEAU 14. septembra
LA LORRAINE 16. septembra
ROUSSILLON 19. septembra

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in točka voda v vsakem prostoru — jedilnica, kadilnica, bara, brivnica, odprt, pokrit krov, slava francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postranski govori avstrijske in srbske.

Najstarejša kompanija, ki prevaža južne parnike, ki vama vzame potnike in prtljago do določenega kraja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočete. Ne vaku iz Havre v Jugoslavijo le kompanijski tolači, ki govori vsa jezika. Potnikom pomaga pri prtljagi in v drugih stvarih.

Za navodila se obrnite pri lokalnem French Line agentu ali v
KOMPANIJSKI PISARNI
19 State Street, New York City

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministrstva v Jugoslaviji je bančni lesni stroji prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako toraj poljete denar v ameriški valjavi, bo isti potom čeka ali nakazila, va banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

Če se je pa pri sestavi omejenih odredb vstopela potreba iz "elencov in toliko, da zamoremo za stanke, ki imajo potovati v Ameriko, zvesti se vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar za nakazila ne sme presegati zneska \$250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljuhne zneske. Ameriški denar se izplača le proti predložitvi potnega listca, izdane iz Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI IN SASEDE. NEM OZEMALJU pa še vedno lahko brez ovir izplačujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznil ali naročnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih. Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za potnikino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov, za izplačilo od \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.— za izplačilo, ki presega znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega dolara ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank
27 Cortlandt St. New York, N. Y.

Sveže grozdje.

Trgatev v Californiji se je že pričela in ni potreba več čakati na nabavo SVEŽEGA GROZDJA. PACIFIC GRAPE CO. ima vedno na poti večje število kakovostnega svežega grozda. Pošilja jih na katerokoli železniško postajo, točno po nalogu svojih odjemalcev.

Kdor se poslužuje brzojav, pristane čas in denar, ker lahko takoj izkoristi sedanje zmerno cene. Čimpočnejša je trgatve, temveč so cene. Tako je bilo že vsaj zadnja leta. Hvaležen nam je vsak odjemalec, ki je lani in prejšnja leta upošteval naš strokovnjaki nasvet ter napravil pravočasno pogodbo z Pacific Grape Company.

Dostava hitra, vrsta garantirana, pokanje najbolj skrbno pod našim osebnim nadzorom, cepe najbolj zmerno.

Svoto naročila naj se pošlje na katerokoli banko v San Francisco, Calif., ki nam denar izplača, ko ji izročimo dokumente, da je pošiljatev v popolnem redu. Najmanj se zamore naročiti eno karo.

Cene so v polnem soglasju s tržnimi cenami na debelo v Californiji. Izkušen trgovec brzojav, pošlje denar ter sklence kupčijo. Neodločen pisari pisma, premlja in končno gleda — kako drugi služijo.

Pacific Grape Company
Flood Building
SAN FRANCISCO, CALIF.